

CHINESE LANGUAGE AS A VECTOR OF THE PUBLIC DIPLOMACY OF THE
POPULAR REPUBLIC OF CHINA

Ecaterina Hlihor

Assoc. Prof., PhD, "Carol I" National Defense University, Bucharest

*Abstract:*In designing the national interests in the international arena, tough power can only be effective if it is subtracted from mild power. In our article, we aim to show how much Chinese public diplomacy manages to make out of the promotion of traditional Chinese language and cultural values a factor of attractiveness for the external public.

Keywords: soft, power, public diplomacy, influence Chinese language, Confucius Institute

Creșterea rapidă a economiei Republicii Populare Chineze din ultimele decenii, amplificarea legăturilor politice cu țări care prin tradiție nu erau în centrul diplomației chineze¹ au trezit interes nu numai în lumea politică, ci și în cea academică². Tot mai multă lume este interesată să afle unele răspunsuri la întrebări legate de schimbarea hegemoniei globale sau chiar de felul cum percepem societatea contemporană și modul cum aceasta funcționează³, dar și la întrebări privind mijloacele prin care noul aspirant la hegemonie va dori să își impună supremația în politica internațională în următoarele decenii.

Tranziția și politica de modernizare începute în China ultimelor decenii ale secolului trecut nu numai că au reconstruit o țară, dar i-au redefinit și politica în relațiile internaționale. China a manevrat cu abilitate resursele și oportunitățile oferite de sistemul internațional construit de civilizația occidentală pentru a-și îndeplini obiectivele de politică externă și a-și promova interesele. Deși nu au dispărut cu totul din arsenalul media discursurile și reprezentările care încă mai leagă China de trecutul comunist, comportamentul internațional de astăzi al Chinei nu este determinat de ideologie, nu urmărește o politică externă revoluționară, nu își propune să dobândească noi teritorii⁴, nu se comportă în logica marilor puteri de tip clasic. Acest lucru nu înseamnă și transformări atât de radicale, încât conducerea chineză să renunțe la instrumentele clasice ale hegemoniei. Din contra, și-a modernizat arsenalul militar și redimensionat forțele armate cu o nouă dimensiune, cea a capacității de a proiecta forța pe spații mari (regional și global). A investit puternic în flotă și a transformat-o dintr-o „forță de coastă” într-o „marină globală”, capabilă să desfășoare operațiuni nu numai

¹ Evan S. Medeiros, *China's International Behavior Activism, Opportunism, and Diversification*, RAND Corporation, Santa Monica, 2009, p. iii.

² A se vedea, Thomas J. Christensen, *China ca provocare. Cum pot fi modelate alegerile unei puteri în ascensiune*, Editura Comunicare.ro, București, 2016

³ A se vedea, Zhihai Xie, *The Rise of China and Its Growing Role in International Organizations*, în **ICCS Journal of Modern Chinese Studies**, Vol.4 (1) 2011, pp. 85/96; Martin Jacques, *When China Rules the World: The End of a Western World and the Birth of a New Global Order*, 2nd edition, Penguin Books, London, 2012; Xiaoming Huang, Robert G. Patnam, Eds., *China and the International System: Becoming a world power*, Routledge, New York and London, 2013; Martin Jacques, *How China Will Change the Way We Think: The Case of the State*, in **Transatlantic Academy Paper Series**, February 2011, online <http://www.transatlanticacademy.org/sites/default/files/publications/Jacques%20Bosch%20Paper.pdf>, accesat la 10 aprilie 2018.

⁴ Evan S. Medeiros, *op.cit.*, p. 19.

în apele teritoriale, ci și în cele ale oceanelor. Noile capacități navale chineze au devenit vectori de influență în regiune și în afara acesteia⁵. De remarcat, în acest sens, contribuția chineză la operațiunile internaționale de combatere a pirateriei în Cornul Africii, din anul 2008⁶. Marina chineză a devenit, de asemenea, activă în misiunile umanitare, desfășurând anual operațiuni pentru o perioadă mai lungă și pe distanțe mari. Lupta contra pirateriei și asistența umanitară sunt două domenii în care Statele Unite și China cooperează deja, prin schimburi și exerciții navale, existând și alte domenii de potențială cooperare, cum ar fi siguranța maritimă și reducerea riscurilor de securitate în zone fierbinți. Pe de altă parte are și o abordare care merge pe utilizarea instrumentelor soft power și a mijloacelor diplomației publice. Din această perspectivă, China nu încearcă să distrugă sau să revizuiască radical constelația actuală a normelor și a instituțiilor actualei ordini internaționale, ci să găsească acele „fisuri” pentru a-și promova interesele utilizând o „diplomație de mare putere cu caracteristici chinezești”⁷, ceea ce confirmă faptul că obiectivul strategic al Chinei de a-și câștiga statutul de superputere rămâne, așa cum s-a întâmplat de ani de zile, neschimbat. În acest sens, diplomația chineză este caracterizată de continuitate, doar setul de instrumente și mijloace pentru atingerea acestui obiectiv a fost modificat. Această creștere a puterii i-a încurajat pe liderii chinezi să se gândească la alte aspecte ale puterii, mai nuanțate. În opinia unor specialiști chinezi, puterea soft este un concept util pentru a construi alianțe regionale și geopolitice în Asia de Sud-Est și în afara ei⁸, cât și un vector de promovare a imaginii desirabile în opinia publică internațională. Analiztii chinezi de politică internațională au ajuns la concluzia că este imposibil să poată fi protejate cu succes interesele naționale în comunitatea internațională a ultimilor ani numai pe seama creșterii puterii economice și militare. Din acest motiv s-a apelat din ce în ce mai mult la instrumentele diplomației publice pentru a proiecta o imagine a Chinei care să o prezinte ca o țară de încredere, cooperantă, iubitoare de pace, în curs de dezvoltare, care se îngrijește de populația sa enormă. Prin această politică încearcă să convingă țările vecine și comunitatea internațională că nimeni nu trebuie să se teamă de creșterea rolului Chinei în lume. Nu în ultimul rând, China dorește să fie respectată și pentru cultura ei antică, cu o lungă istorie. Acesta este profilul care poate fi dedus dacă luăm în calcul numărul tot mai mare de evenimente culturale internaționale pe care China le organizează în întreaga lume⁹.

China folosește aceleași instrumente de diplomație publică ca și alte țări - mass-media, internetul, evenimentele și proiectele, celebritățile și publicațiile - însă modul în care sunt folosite diferă uneori, în sensul că multe dintre acestea sunt controlate de stat, iar unele dintre ele au linii de continuitate în istoria recentă. Au existat ziare editate în limbi de circulație internațională (în special engleza) și reviste adresate publicului străin din primii ani ai Republicii Populare Chineze. China are, de asemenea, un canal de televiziune în limba engleză, care poate fi recepționat în întreaga lume. Chinezii au propria lor „Voice of China”,

⁵ Paco Milhiet, *China's Ambition in The Pacific: Worldwide Geopolitical Issues*, online <http://www.iris-france.org/wp-content/uploads/2017/10/Asia-Focus-49.pdf>, accesat la 22 aprilie 2018.

⁶ Christopher K. Johnson, *How should we view China's rise?* Center for Strategic and International Studies, <https://www.csis.org/analysis/how-should-we-view-chinas-rise>, accesat la 20 aprilie 2018.

⁷ Justyna Szczudlik, *Towards a “New Era” in China's Great Power Diplomacy*, in *Policy Paper*, No. 1 (161), March 2018, online https://www.pism.pl/files/?id_plik=24225, accesat la 20 aprilie 2018.

⁸ Beston Husen Arif, *The Role of Soft Power in China's Foreign Policy in the 21st Century*, online https://www.researchgate.net/publication/316179157_The_Role_of_Soft_Power_in_China's_Foreign_Policy_in_the_21st_Century, accesat la 21 aprilie 2018.

⁹ A se vedea, Ingrid d'Hooghe, *Public Diplomacy in the People's Republic of China*, in Jan Melissen ed., *The New Public Diplomacy*, Palgrave Macmillan, London, 2005, pp. 88-93.

numită China Radio International, cu emisiuni în toate limbile de circulație ale lumii. Agenția oficială de știri din China, Xinhua, are un serviciu în limba engleză. Aceste organizații sunt toate deținute și controlate de stat și, deși în unele cazuri posibilitățile jurnaliștilor și editorilor de a-și aduce propriile știri și mesaje au crescut într-o oarecare măsură, o mare parte din conținutul programelor, al ziarelor și revistelor este încă dictat de „politica oficială”¹⁰.

Printre instrumentele preferate de China pentru a face diplomatie publică sunt și cele care promovează cultura chineză și învățarea limbii. Beijingul cheltuiește foarte multe resurse pe programele de predare a mandarinei, și se concentrează în jurul culturii tradiționale, dar oferă totodată burse și programe visa-waiver pentru studenții străini. Deși, în linii mari, China nu are un trecut imperial care să ofenseze, există o opoziție în creștere în America de Sud și în Africa Sub-Sahariană în fața expansiunii chineze.¹¹ În raportul întocmit pentru anul 2015, în care se analizează rezultatele acțiunilor Chinei în acest domeniu, se consemna faptul că diplomația publică se bucură de popularitate, a devenit deja o componentă a strategiei naționale și este realizată de structuri ale statului la toate nivelurile¹². Raportul menționează, de asemenea, rolul special al rețelei culturale a institutelor Confucius, ce a devenit un etalon în diplomația publică chineză¹³. Acestea funcționează într-o rețea publică, subordonată Ministerului Educației din Republica Populară Chineză, cu misiunea de a populariza limba și cultura chineză în străinătate dar și de a deschide noi oportunități mediului de afaceri chinez. Aceste institute nu au nici structura și nici organizarea originale. Sunt modelate pe experiența și activitatea unora similare, precum British Council, Alliance Française, Institutul Goethe.¹⁴ Ceea ce pare a fi „specific” chinezesc este creșterea spectaculoasă a numărului acestora într-o perioadă de timp relativ scurtă. Între 2004 și 2012, China a înființat peste 900 de institute Confucius în 108 țări pentru a-și promova limba și cultura. China este a treia țară cu cel mai mare număr de institute culturale naționale care operează în alte țări, după Marea Britanie și Franța¹⁵. Ca ilustrare a acestei idei, se poate menționa faptul că numai în anul 2015 rețeaua globală de institute Confucius, activând, de regulă, în cadrul diferitelor universități și școli din străinătate (în ultimul caz ele sunt numite „clase ale lui Confucius”), a cuprins 135 de țări ale lumii, în care au activat 500 de Institute și 1000 de clase Confucius. Numărul cadrelor didactice din aceste centre a crescut în anul 2015, față de cel precedent, cu 30,4%, ajungând la 44.000 de persoane, iar numărul elevilor a crescut cu 25,6%, atingând cifra de 1,4 milioane de persoane¹⁶. Întreținând legături cu 87 de organizații partenere, Institutul Confucius promovează de asemenea studiul limbii chineze printr-o platformă educațională on line, care oferă posibilitatea de învățare în timp real, prin studiu individual, cu ajutorul profesorilor, al comunicării interactive și al accesului la o multitudine de resurse de învățare. În cadrul acestei platforme pe Internet își desfășoară activitatea peste 4.000 de profesori, cu mai bine de 250.000 de clase on line. Având în vedere răspândirea pe scară largă a limbii

¹⁰Ibidem, p. 96.

¹¹ Joseph S. Nye, *South Korea's Growing Soft Power*, online <https://www.project-syndicate.org/commentary/south-korea-s-growing-soft-power?barrier=accessreg>, accesat la 15 ianuarie 2018.

¹² Tang Hongli, *First blue book on public diplomacy published. Chinese Social Sciences Today*, 29 April, 2015, on line http://www.csstoday.com/Item/2023.aspx_92, accesat la 5 ianuarie 2018.

¹³ Confucius Institute, *Showing the smile of China to the world*, Hanban News, 29 April, 2015, online http://english.hanban.org/article/2015-04/29/content_592863, accesat la 5 ianuarie 2018.

¹⁴ Terry Flew, *Confucius Institutes and the Network Communication Approach to Public Diplomacy*, in **The IAFOR Journal of Asian Studies**, Volume I, Issue I Winter 2014, p. 2.

¹⁵ Ibidem, pp. 8-9.

¹⁶ Confucius Institute. *Annual Development Report-2015*, Confucius Institute Headquarters (Hanban), 2015, p.4, <http://www.hanban.org/report/2015.pdf> 94, accesat la 12 februarie 2018.

engleze, una dintre principalele direcții ale diplomației publice chineze este reprezentată de acțiunile în cadrul comunității anglofone, în special în Statele Unite. În mod special în această țară, rețeaua institutelor Confucius este cea mai mare din lume, însumând, la finalul anului 2015, 109 institute și 494 de clase, cu peste 350.000 de studenți și elevi înregistrați. În Europa pe primul loc se situează Marea Britanie, unde activează 29 de institute și 127 de clase, iar numărul celor care frecventează cursurile de limba chineză depășește 127.000 de persoane¹⁷.

Pe lângă predarea limbii și diseminarea culturii chineze în rândul publicului larg extern, în sarcina institutelor sunt incluse și organizarea conferințelor științifice, a diverselor evenimente culturale dedicate Chinei, efectuarea testelor de certificare a cunoștințelor de limba chineză, elaborarea și publicarea suporturilor educaționale în limba chineză, precum și organizarea stagiilor de pregătire a studenților și a profesorilor străini pe teritoriul Chinei. Pentru a ne face o imagine a modului cum funcționează acest instrument al diplomației publice în lume vom apela la exemplul institutelor Confucius din România, frecventate de studenți, arhitecți, ingineri în domeniul nuclear și al construcțiilor de mari dimensiuni, profesori, însă foarte-foarte puțini oameni de afaceri.¹⁸ Întrebarea este cât de eficient este acest instrument al diplomației publice pentru promovarea intereselor chineze în lume? În opinia unor specialiști, s-ar putea ca China să nu primească atât de mult suport pentru promovarea imaginii sale în lume, în raport cu volumul investiției sale în Institutele Confucius.¹⁹ Adevărații câștigători pot fi universitățile Chinei, care își pot extinde contactele și schimburile cu instituții academice străine similare. Comunicarea și schimburile sporite cu cercetătorii străini facilitată de institutele Confucius ar putea fi un beneficiu uriaș - mai ales într-o țară a cărei deschidere către lume este una dintre forțele motrice pentru dezvoltarea sa economică. Judecând institutele Confucius în termenii în care administratorii de la universitățile chineze le văd, se poate ajunge la o concluzie diferită.²⁰

Alte instrumente de promovare a diplomației sunt cele din domeniul media și social media. Posturile de radio și de televiziune, așa cum am menționat deja, sunt printre cele preferate. China Radio International (CRI), de exemplu, emite în prezent în 61 de limbi, cu un timp de difuzare zilnic de peste 2700 de ore²¹. În decembrie 1998 a fost inaugurat oficial CRI Online, site-ul Radioului China Internațional. În prezent sunt publicate pe acest site materiale în 65 de limbi (chineză, rusă, ucraineană, engleză, japoneză, coreeană etc.). Din ianuarie 2011, pe baza CRI Online a fost lansată Rețeaua Chineză Internațională de Radiodifuziune (China International Broadcasting Network, CIBN), în acest moment cea mai mare platformă media multilingvă din lume, care oferă informații complete despre China²², servind astfel drept punte ce conectează China cu toate colțurile lumii. Trebuie remarcat faptul că în fiecare versiune lingvistică a site-ului CIBN există o sub-secțiune „Să învățăm chineza”, unde oricine se poate familiariza cu elementele de bază ale limbii chineze cu ajutorul calupului de știri în două limbi și a diverselor programe de instruire interactivă („Noi toți vorbim chineza”, „Scriem hieroglifă” etc.). În diplomația publică, „ingrediente” precum

¹⁷ Confucius Institute. *Annual Development Report -2015*, Confucius Institute Headquarters (Hanban), 2015, pp.71-72, online <http://www.hanban.org/report/2015.pdf> 96, accesat la 12 februarie 2018.

¹⁸ A se vedea Dan Tomozei, *China promovează simbolistica prieteniei, respingând tema parteneriatului* în **Adevărul .ro**, 20 iunie 2015, online <https://dantomozei.ro/2015/06/20/adevarul-ro-china-promoveaza-simbolistica-prieteniei-respingand-tema-parteneriatului-interviu-dan-tomozei/>, accesat la 11 martie 2018.

¹⁹ James F. Paradise, *China and International Harmony: The Role of Confucius Institutes in Bolstering Beijing's Soft Power*, in **Asian Survey**, Vol. 49, No. 4, July/August 2009, p. 665.

²⁰ Ibidem

²¹ Aoyama Rumi, *Chinese Diplomacy in the Multimedia Age: Public Diplomacy and Civil Diplomacy*, online <https://www.peacepalacelibrary.nl/ebooks/files/378080040.pdf>, accesat la 1 februarie 2018

²² Dan Tomozei, *op.cit.*, in *loc cit.*

adevărul și transparența, deschiderea crează o linie de demarcație între puterea „soft” și cea „sharp”. Când agenția oficială de știri chineză Xinhua emite liber în celelalte țări, ea utilizează tehnici de “soft power” și e firesc să se accepte acest fapt. Dar când China Radio International susține pe ascuns 33 de posturi de radio în 14 țări, granița cu „sharp power” a fost încălcată și acest lucru trebuie demască²³.

În multitudinea de media electronice care promovează informații despre China, despre cultura și limba ei se remarcă agenția de știri de stat Xinhua (în 7 limbi străine)²⁴, versiunile pe Internet ale ziarelor Jenmin Jibao People's Daily (în 8 limbi străine)²⁵ și China Daily²⁶, canalul de televiziune internațional CCTV-9, unul dintre cele mai mari branduri de televiziune, din lume, operând 45 de canale TV și cu o audiență de peste un miliard de telespectatori (în 10 limbi străine) și altele.

Trebuie remarcă totodată faptul că interesul crescând pentru învățarea limbii chineze este legat într-o oarecare măsură de dezvoltarea economică rapidă a Republicii Populare Chineze, îndeosebi în Asia de sud-Est, unde limba chineză ocupă o poziție forte, în comparație, de exemplu, cu limba engleză. Acest lucru este facilitat, în mare măsură, de prezența unei numeroase și influente diaspore chineze, ai cărei reprezentanți au reușit să preia funcții de conducere în domenii importante ale economiilor naționale din regiune. În special în această zonă diaspora chineză organizează grădinițe și școli, instituții de învățământ superior și mass-media în limba chineză, iar tânăra generație a diasporei chineze participă în mod activ la programe gratuite oferite de stat pentru studierea limbii chineze pe teritoriul Chinei și Taiwan.

În ceea ce privește perspectivele de promovare a limbii și a culturii chineze în țările occidentale, precum și consolidarea influenței politicii externe a Chinei în aceste țări, ar trebui să fie remarcat faptul că practic eficacitatea dimensiunii lingvistice a diplomației publice chineze constituie încă subiectul multor discuții. Un sondaj efectuat în 39 de țări ale lumii, a arătat că influența chineză este percepută pozitiv într-o serie de țări, precum Africa și America Latină, în unele țări musulmane (Pakistan, Malaezia, Indonezia), dar este evaluată în general negativ în SUA și Canada, în unele țări europene (Germania, Italia, Spania), precum și în Japonia și Vietnam²⁷. Analistii chinezi consideră că dinamica evoluției diplomației publice și a realităților ne arată că în acest moment ascensiunea Chinei a atins stadiul de tranziție de la un simplu brand „Made in China” la un concept dinamic, „Creat/inițiat în China”²⁸, iar politica externă a Chinei devine ceea ce ar trebui să fie: *diplomația de mare putere*²⁹. Din perspectiva noastră, occidentală, prin diplomația publică și instrumentele clasice ale economiei, China exportă deja standardele și valorile sale. Prezența sa crescândă în unele țări de pe continentul european ridică îngrijorări cu privire la economia proprie

²³ Joseph S. Nye, *China - Dincolo de "soft power"*, online <https://www.digi24.ro/opinii/china-dincolo-de-soft-power-860273>, accesat la 5 februarie 2018.

²⁴ *The official website of Xinhua*, online <http://www.xinhuanet.com/english/>, accesat la 11 martie 2018.

²⁵ *The official website of People's Daily*, online <http://people.com.cn/>, accesat la 11 martie 2018.

²⁶ *The official website of China Daily*, online <http://www.chinadaily.com/>, accesat la 9 martie 2018.

²⁷ Richard Wike, Bruce Stokes, Jacob Poushter, *Global Publics Back U.S. on Fighting ISIS, but Are Critical of Post-9/11 Torture*, Pew Research Center, June 2015, p.28, online <http://www.pewglobal.org/files/2015/06/Balanceof-Power-Report-FINAL-June-23-2015.pdf>, accesat la 5 martie 2018.

²⁸ Yiwei Wang, *Public Diplomacy and the Rise of Chinese Soft Power*, in *ANNALS, AAPSS*, 616, March 2008, online http://home.sogang.ac.kr/sites/jaechun/courses/Lists/b7/Attachments/13/public%20diplomacy%20and%20the%20rise%20of%20chinese%20soft%20power_YIWEI%20WANG.pdf, accesat la 5 martie 2018.

²⁹ Liu Jianfei, *Zhongguo these daguo wajiao de shidai tese* [Great power diplomacy with Chinese characteristics in special times], *Guoji Wenti Yanjiu*, no. 2, 2017, p. 40, citat de Justyna Szczudlik, *op.cit.*, in *loc.cit.*

(avantaj comparativ), la posibilele evoluții în viața politică (atractivitatea democrației liberale) și la mediul de securitate (accesul la active și infrastructuri critice).³⁰ Pătrunderea economică și culturală masivă a Chinei a făcut ca în spațiul UE să se adopte standarde similare cu cele din China, ceea ce ne indică o creștere a influenței chineze³¹. Rezultatul implicării crescânde a Chinei ar putea fi și pozitiv. Investigarea investițiilor în UE ar putea fi percepută ca un exemplu de abordare mai decisivă a Chinei, în timp ce „infiltrarea” chineză a Balcanilor ar putea fi folosită de aceste țări ca un cip de negociere pentru a obține mai multă atenție de la Bruxelles și Washington. Se pare că prezența chineză se numără printre motivele pentru noua poziție a Comisiei Europene privind aderarea țărilor din Balcanii de Vest la UE.

Conștientizarea consecințelor trezirii și ascensiunii „Dragonului adormit” nu reprezintă doar o oportunitate, ci și o provocare la adresa altor poli de putere din lumea contemporană, iar unii dintre aceștia nu vor renunța prea ușor la locul privilegiat, de lideri ai lumii. În acest sens, multe țări ar putea fi puse în situația dificilă de a alege între aceste centre de putere. China este deja o putere majoră și prin modul cum își promovează interesele, utilizând dualitatea puterii *hard* și *soft*, cea mai bună opțiune este de a păstra mai multe uși deschise³². Este încă un motiv de a aprofunda specificul diplomației publice chineze, pentru a anticipa schimbările pe care le poate produce în spațiile „țintă”.

BIBLIOGRAPHY

Aoyama, Rumi, *Chinese Diplomacy in the Multimedia Age: Public Diplomacy and Civil Diplomacy*, online <https://www.peacepalacelibrary.nl/ebooks/files/378080040.pdf>

Arif, Beston Husen *The Role of Soft Power in China's Foreign Policy in the 21st Century*,
online https://www.researchgate.net/publication/316179157_The_Role_of_Soft_Power_in_China's_Foreign_Policy_in_the_21st_Century

Christensen, Thomas J., *China ca provocare. Cum pot fi modelate alegerile unei puteri în ascensiune*, traducere din limba engleză de Veronica Tomescu, Editura Comunicare.ro, București, 2016

Confucius Institutes, *Journal of Comparative Asian Development*, 2015, vol. 14, issue 2, online <http://dx.doi.org/10.1080/15339114.2015.1059055>

Confucius Institute, *Showing the smile of China to the world*, Hanban News, 29 April, 2015 - http://english.hanban.org/article/2015-04/29/content_592863.htm Hongli, Tang, *First blue book on public diplomacy published*. Chinese Social Sciences Today, 29 April, 2015, online <http://www.csstoday.com/Item/2023.aspx>

Flew, Terry, *Confucius Institutes and the Network Communication Approach to Public Diplomacy*, in **The IAFOR Journal of Asian Studies**, Volume I, Issue I Winter 2014

Hongli, Tang, *First blue book on public diplomacy published*, Chinese Social Sciences Today, 29 April, 2015, online <http://www.csstoday.com/Item/2023.aspx>

d'Hooghe, Ingrid, *Public Diplomacy in the People's Republic of China*, in Jan Melissen ed., *The New Public Diplomacy*, Palgrave Macmillan Robert G., Eds., *China and the International System: Becoming a world power*, Routledge, New York and London, London, 2005

³⁰ J. Seaman, M. Huotari, M. Otero-Iglesias, *Chinese Investment in Europe. A Country-Level Approach*, A Report by the European think tank Network on China (ETCN), December 2017, pp.

³¹ Ivana Karásková, Tamás Matura, Richard Q. Turcsányi, Matej Šimalčík, *Central Europe for Sale: The Politics of China's Influence*, National Endowment for Democracy, **Policy Paper** 03, April 2018, p. 5.

³² Justyna Szczudlik, op.cit., in loc.cit., p. 9.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

- Huang, Xiaoming, Patnam, , 2013
- Jacques, Martin, *How China Will Change the Way We Think: The Case of the State*, in **Transatlantic Academy Paper Series**, February 2011, online <http://www.transatlanticacademy.org/sites/default/files/publications/Jacques%20Bosch%20Paper.pdf>
- Johnson, Christopher K., *How should we view China's rise?* **Center for Strategic and International Studies**, <https://www.csis.org/analysis/how-should-we-view-chinas-rise>
- Karásková, Ivana, Matura, Tamás, Turcsányi, Richard Q., Šimalčík, Matej, *Central Europe for Sale: The Politics of China's Influence*, National Endowment for Democracy, **Policy Paper 03**, April 2018
- Ludoșean, Andreea-Iuliana, *Emergența Chinei: abordări ale soft-power-ului chinezesc*, online <http://memorandum.ro/emergenta-chinei-abordari-ale-soft-power-ului-chinezesc/>
- Medeiros, Evan S., *China's International Behavior Activism, Opportunism, and Diversification*, RAND Corporation, Santa Monica, 2009
- Milhiet, Paco, *China's Ambition in The Pacific: Worldwide Geopolitical Issues*, online <http://www.iris-france.org/wp-content/uploads/2017/10/Asia-Focus-49.pdf>
- Nye, Joseph S., *China - Dincolo de "soft power"*, online <https://www.digi24.ro/opinii/china-dincolo-de-soft-power-860273>
- Joseph S. Nye, *South Korea's Growing Soft Power*, online <https://www.project-syndicate.org/commentary/south-korea-s-growing-soft-power?barrier=accessreg>
- Nye, Joseph S., *Viitorul puterii*, traducere din limba engleză de Ramona Lupu, Editura Polirom, Iași, 2012
- Paradise, James F., *China and International Harmony: The Role of Confucius Institutes in Bolstering Beijing's Soft Power*, in **Asian Survey**, Vol. 49, No. 4, July/August 2009
- Seaman, J., Huotari, M., Otero-Iglesias, M., *Chinese Investment in Europe. A Country-Level Approach*, A Report by the European think tank Network on China (ETCN), December 2017
- Szczudlik, Justyna, *Towards a "New Era" in China's Great Power Diplomacy*, in **Policy Paper**, No. 1 (161), March 2018, online https://www.pism.pl/files/?id_plik=24225
- Dan Tomozei, *China promovează simbolistica prieteniei, respingând tema parteneriatului* in **Adevărul.ro**, 20 iunie 2015, online <https://dantomozei.ro/2015/06/20/adevarul-ro-china-promoveaza-simbolistica-prieteniei-respingand-tema-parteneriatului-interviu-dan-tomozei/>
- Tomozei, Dan, *Diplomația Panda*, Editura Corint Books, București, 2015
- Wang, Yiwei, *Public Diplomacy and the Rise of Chinese Soft Power*, in **ANNALS, AAPSS**, 616, March 2008, online http://home.sogang.ac.kr/sites/jaechun/courses/Lists/b7/Attachments/13/public%20diplomacy%20and%20the%20rise%20of%20chinese%20soft%20power_YIWEI%20WANG.pdf
- Wike, Richard, Stokes, Bruce, Poushter, Jacob, *Global Publics Back U.S. on Fighting ISIS, but Are Critical of Post-9/11 Torture*, Pew Research Center, June 2015, p.28, online <http://www.pewglobal.org/files/2015/06/Balanceof-Power-Report-FINAL-June-23-2015.pdf>
- Zaharna, R. S., Jennifer Hubbert, and Falk Hartig, *Confucius Institutes and the Globalization of China's Soft Power*, USC Center on Public Diplomacy at the Annenberg School, online <http://uscpublicdiplomacy.org/sites/uscpublicdiplomacy.org/files/useruploads/u25044/Confucius%20Institutes%20v2%20%281%29.pdf> *** 2012

Section: **LITERATURE**